

FUNKCIONALNI STILOVI

IX1 Položaj žene u srednjem vijeku
Ljudskost nije data nego zadata (molba)
Novo čitanje balade
Odjeci poslije časa (razgovor)

IX2 Ugled porodice obavezuje (intervju)
Hasan-aga između ljubavi i sujete
(intervju)
Deseterac- izazov mladim generacijama
Rječnik (naučni stil)
Od balade do zakona (administrativni stil)

IX4 Tragedija u imotskom kraju (izvještaj)
Pokreni aktivizam u sebi (molba)
Mijenjamo...
Poslije časa... (razgovorni stil)
Rječnik stranih riječi i književnih termina

Uvodna riječ

Dragi čitaoci,

Nastava jezika i književnosti učenicima nudi priliku da pokažu darovitost s ciljem da probudi uspavano i potakne na razmišljanje, a prije svega da ukaže na opšte humane vrijednosti. U tom smislu balada Hasanaginica bila je inspirativna tema za projektni rad Funkcionalni stilovi.

Svojim radovima predstavice se učenici IX1,2 i 4 OŠ "Maksim Gorki". Poslije mnogih nedoumica, tinejdžerskih premissljanja, usaglašavanja stavova, prikupljanja materijala, brzine, fotografisanja, rokova... pred vama su radovi koji treba da pokažu primjenu funkcionalnih stilova u nastavi književnosti. Nadam se da će ovo biti samo prvi korak u njihovim budućim važnim projektima.

Dragi učenici,

Sanjajte, snovi se ostvaruju, budite radoznali i ne bojte se ako ne budete znali baš sve odgovore. I sama pitanja vas umnogome prosvjetljuju.

Srećno!

Lidija Banović, prof.

Funkcionalni stilovi

Jezik kojim govorimo i pišemo je različit jer se ostvaruje u različitim prilikama, okolnostima, aktivnostima, socijalnim grupama. Tako razlikujemo pet osnovnih stilova:

1. **razgovorni**
2. **administrativno-poslovni**
3. **novinarsko-publicistički**
4. **književno-umjetnički**
5. **naučni**

Razgovorni stil: po definiciji je usmeni jezik svakodnevne komunikacije.

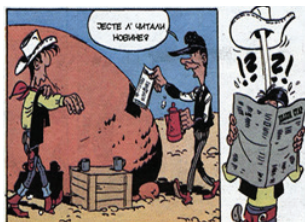
Ostvaruje se obično preko dijaloga, neformalne je prirode. Rečenice su često nedovršene i podrazumijeva se da se sagovornici poznaju, odnosno da koriste gestove, mimiku, odgovarajuću intonaciju i kretanje.

Administrativno-poslovni stil: karakterišu ga gotovi izrazi-formule (povodom toga), upotreba dekomponovanog predikata (voditi razgovore), nominalizacija jezika (nijesmo u mogućnosti).

Književno-umjetnički stil: jezik kojim su napisana književna djela. Metaforičan je, slikovit, emocionalan. Postoji razlika između pripovjedačkog, poetskog, dramskog stila.

Novinarsko-publicistički stil: najčešće se ostvaruje u mas-medijima. Odlikuje ga: ustaljena leksika, fraze, upotreba neologizama, krnji perfekat, pasivne konstrukcije, glagolske imenice. Osobine ovoga stila zavise i od žanrovske pripadnosti (izveštaj, reportaže, reklame i slično).

Naučni stil: karakteriše ga postupnost argumentacije, preciznost, stroga logička dosljednost, sažetost. Nominalizacija, bezlična konstrukcija, upotreba pasiva su samo neka od sredstava koja se koriste. Naučni stil tipično se ostvaruje u pisanom obliku.

POLOŽAJ ŽENE U SREDNJEM VIJEKU

U prošlosti žena je imala drugačiji društveni položaj u odnosu na žene kasnijeg doba. Od nje se očekivalo da ostane pobožna, vrši kućne poslove, brine oko djece i da poštuje muža. Ženska prava su se razlikovala od muških: nije imala pravo glasa, pravo na slobodno mišljenje, obrazovanje i samostalno poslovanje. One ni u kom slučaju nijesu bile jednake sa muškarcima, osim u fizičkom radu. Međutim, vremenom i neposrednom revolucijom žene polako sustižu muškarce u pogledu jednakosti.

Definicija ženskog posla se tretirala u zavisnosti od političkih stavova i događaja. Prema crkvenom učenju prvi potomak ženskog roda je proistekao iz rebra prvog muškarca (legenda o Adamu i Evi). Iz ovog učenja saznajemo kako Eva navodi Adama da se pobuni protiv Stvoritelja i tako čine prvi grijeh. Zbog toga se stvorilo

društvo koje gaji prezir prema ženi. Daljim crkvenim propovijedanjem se ukorijenio idiom ovog pola kao oruđe zla u brobi protiv Boga.

Važno je napomenuti da bi u slučaju rata žena postajala stub i oslonac društva. Supruge su preuzimale titule glave doma, kaluđerica, regentkinja pa čak i kraljica. Ova pojava izazivala je mnoštvo pobuna koje će dalje pogoršati javno mišljenje.

Faktori koji su uticali na stalež: gore navedena crkvena učenja, vladarski zakoni i polise, kulturne specifičnosti i razlike. Zakonski akt definitivnog celibata i uspon kmetstva osigurali su da dominantne forme familije čine male poljoprivredne zajednice. Nakon pada Rima, u sjevernoj Francuskoj opada moć klanova i uspostavlja se Istočnoevropska tradicija ranog vjenčavanja.

Što se tiče geografskih osobenosti, ono predstavlja najvažniji faktor u razlikovanju evropske žene od žena sa ostalih kontinenata. U Aziji, ali posebno u feudalnom Japanu, žene imaju izuzetnu političku moć i obličje. U Indiji su se poštovala kao božanstvo i najčešće su imale dominanciju u donošenju ključnih državnih odluka. U Južnoj Americi su često bile oslikavane blizu plemenskih vođa i božanstava.

Evropska srednjovjekovna književnost podrazumijeva razdoblje od 5. do 15. vijeka. Teme su bile uveliko modifikovane prema crkvenoj želji i tako nastaju pravci viteških motiva. Neubičajeno česta pojava među keltskim legendama prikazuju ženu kao viteškog junaka i spasitelja. Često su se viteške osobenosti pripisivale damama ali i seljankama u potrazi za savršenstvom. Kasnije nastaju književni žanrovi: skolastika i mistika.

Na kraju, u tadašnjoj likovnoj umjetnosti prikaz žene odnosi se na njene vrline, kao majka Isusa Hrista. Fizički izgled je baziran na čednosti i radnoj sposobnosti, a ne prema ljepoti. U nordijskoj umjetnosti ženske karakteristike su uveliko pretjerivane: žene su prikazivane kao veće i snažnije i smještane su u scenama mistike i legendi. Kao kontrast, u budističkim skriptama su boginje precrtavane kao nježna, dragocjena bića.

Nikola Vasović
Petar Đelošević
Mina Jovanović
Damjan Vukčević
Valentina Đukić
Ksenija Milić
Radonjić Marija

"Hasanaginica"

Kad to začu Pintorović beže
 On doziva slugu Vujadina.
 Vujadine, moj druže stari
 Dosad si mi bio vjerni sluga
 A odsade moj jedini brate!
 Hvataj Vujo konje u hitove,
 I ponesi Hasanu jazdiju.
 Kad to začu sluga Vujadine
 On uhvati konje u hitove.
 Pa otide s njima preko brda,
 ode tražit ljutog Hasan-aga.
 Ali Hasan u dvoru b jelomu,
 Zamiruje svoje rane teške.
 Kad ujutru sluga Vujadine,
 zakuca na vrata Hasanova.
 Dođoh predat ja ovu jazdiju
 Šalje ti je Pintorović beže.
 Kada začu ljuti Hasan-aga,

On uzimlje jazdiju od sluge.
 Pročita je s rana jutra, reče.
 „Dovedi mi konja ispred dvora.“
 Pa zajaha prema domu svome,
 Pintorović beg tad pozna konja.
 Pa doziva Hasanaginicu.
 Kad na bjela vrata uđe aga,
 Hasan viknu jasno silovito
 „Evo mene, dođoh k pragu mome.“
 Sva gospoda ustade na noge,
 Pa se agi časno poklanjahu.
 Od ljutine beg se uskomeša.
 „Oj boga ti junače Hasane
 Što te pitam pravo da mi kažeš
 Što ti meni sestru počeraše,
 Što na mene krivo pogleduješ“
 Kad Hasan poteže kuburu,
 Pintoroviću na čelo namače,
 te sastavi samur i obrve

potegoše sablje okovane.
 Kad to vide Hasanaginica.
 Ona pade na koljena laka.
 Utom aga tijo progovori.
 Vjerna kado, moja ljubo draga
 Evo tebi tvoga Hasan-age
 Nećeš mi se jedna tugovati.
 No ćeš hodit domu svomu milu
 Da živimo časno i pošteno
 Kako treba, kako dolikuje.

Teorijski kutak

Balada vodi poreklo iz Provanse, Francuska, i naziv je dobila od riječi "balar" (igrati). Pojavila se u 13. vijeku kao pjesma uz koju se igralo. U baladi se opjeva neki događaj, junačko djelo ili sudbina neke ličnosti. Pripovijedanje je dramatično. Stil i jezik u baladama je lijep i bogat. Sadrži epske, lirske i dramske elemente.

Nikolina Šćekić
 Aleksandra Bećirović
 Jelena Labović

Nikola Šćepanović
 Milan Jakovljević
 Milovan Sekulić

Pokreni aktivizam u sebi**Molba**

Predstavnici odeljenja IX-4

OŠ „Maksim Gorki“

Podgorica

Kancelarija zaštitnika ljudskih prava – OMBUDSMAN

Rimski Trg bb

Podgorica

15. februar 2017.

Predmet: Molba za zaštitu prava crnogorskih majki

Poštovani gospodine,

Molimo Vas da pokrenete aktivnosti na primjeni zakonskih i promovisanju društvenih normi, kojima se unaprijeđuju prava crnogorskih majki. Iako u mnogim oblastima života i rada u Crnoj Gori pratimo moderne, svjetske standarde, crnogorske majke i dalje imaju podređen društveni i porodični položaj. Ovo je posebno izraženo u siromašnim sredinama sa jakim religijskim uticajem. Konzervativna i tradicionalna Crna Gora stvorila je veliki broj „Hasanaginica“, žena žrtava nazadnih normi i surovih običaja. Molimo Vas da ih zaštitite i da Hasanaginica ostane samo lik iz narodnog sjećanja koji nas opominje na greške prošlosti. Mi ćemo Vam pomoći u tome.

S poštovanjem,
 Lana Tabaš
 Sara Grupković
 Nora Pavićević
 Mia Radonjić
 Veljko Ajković
 Staša Stanjević

Da moj brate velike sramote,
Gdje me šalje od petero djece!
To je protiv moje volje braco."
Svoju seju dugo on gledaše,
Dugo gleda, ništa ne govori.
Tada uze sestricu za ruku.
Nemoj plakat sestro moja draga
Vratićeš se dvoru bijelomu
Dvoru gdje su tvoje sirotice,
I bićeš opet ti agina žena.
Kada to ču Hasanaginica
Lice joj se bljedo zarumeni.
Otidoše oni u dvor bjeli,

Otidoše da bi agu našli.
Ljutit gleda Hasan-aga,
Tad on vadi svoj mač bojni, slavni.
Kad dotrča Hasanaginica
Između njih je jedna kada stala,
Suze roni, sve pogleduje na njih.
Već je skoro nadu izgubila,
Kad, pak, brat ne bi srca kamenoga
zbog sestrice agu poštediti.
Tad zaprijeti on svom ljutom zetu.
Ako želiš natrag kadu dobru
Moraćeš ti položiti ponos kleti
Jer ti kadu nepravедno tjeraš!

Ode aga u odaje svoje.
Zatvori se on na sedam dana,
Sedam dana misli junak aga
dal oprostiti Hasanaginici,
Dal oprostiti kad to traži beže.
Aga misli, zabolje ga glava
Sluša aga što mu srce kaže.
I sedmoga dana odluči se
Da oprostiti Hasanaginici
Da je kući kao ženu vrati
Da gre s njome svome milom domu
Da ne budu sirotice same.

Jelena Đurićanin
Bogdan Bačović
Iva Vukčević
Ksenija Boljević
Matija Đukić

Od balade do zakona- nikada nije kasno da se ispravi nepravda

Kroz lik Hasanaginice prikazana je nemoć žene pred normama toga društva. Nije imala prava da odlučuje o svom životu. Njenu sudbinu su krojili njen muž i brat. U svojoj nemoći da nešto mijenja, umire.

Zakoni u 17. vijeku nijesu podržavali prava žene u bračnoj zajednici. Učenici su „intervenisali“ tako što su utvrdili kršenje Zakona o porodičnim odnosima

Zakonodavci:

Anja Filipović

Laura Topalović

Nikola Jovanović

Anasatasija Brajović

Pavle Sekulić

Novica Gojačanin

ČLAN 1

Ovim zakonom uređuju se: brak i odnosi u braku, odnosi roditelja i djece, usvojenje, porodični smještaj (hraniteljstvo), starateljstvo, izdržavanje, imovinski odnosi u porodici nadležnih organa u vezi sa bračnim i porodičnim odnosima.

ČLAN 2

Porodica je životna zajednica roditelja, djece i drugih srodnika koji u smislu ovoga zakona imaju međusobna prava i obaveze, kao i druga osnovna zajednica života u kojoj se njeguju i podižu djeca.

ČLAN 3

Brak se zasniva na slobodnoj odluci muškarca i žene da sklope brak, na njihovoj ravnopravnosti, uzajamnom poštovanju i međusobnom pomaganju.

ČLAN 4

Brak ne može sklopiti lice čija volja nije slobodna.

ČLAN 5

Imovinski odnosi u porodici zasnivaju se na načelnim ravnopravnosti, uzajamnosti i solidarnosti, kao i na zaštiti interesa djece.

ČLAN 6

Supružnici su nezavisni u izboru rada i zanimanja.

ČLAN 7

Jedino Sud može razvesti brak.

ČLAN 8

Osoba koja je već bila u braku mora sačekati godinu dana nakon razvoda do sklapanja drugog.

ČLAN 9

Sud donosi odluku, o tome kod koga će djeca boraviti.

ČLAN 10

Djeca moraju odlučiti i obrazložiti svoju odluku na Sudu.

Magdalena Ostojić

Nađa Vukašinović

Andrija Filipović

Marija Marković

Nikola Boljević

Jovan Vučelić

A

• aga-građanski i vojni vođa

B

• babo-otac
• beg-građanska titula
• bešika-kolijvka
• b'jeli dvor-stalni epitet

Č

• čoha-čoja,
vrsta tkaninem

D

• daidža-ujak
• darovati - uručiti nekome dar
• dvori-kuća

Dž

• džepe-džepove

G

• gresti-ići

H

• hajati-obraćati pažnju na nekoga ili nešto

K

• kadija-sudija koji sudi prema šerijatu
• kaduna-turska ugledna žena

Lj

• ljutih-opsanih

M

• malahni-maleni
• mati-majka
• mećati-stavljati
• mila majka-stalni epitet
• mimo-pored
• moljati-moliti

O

• okopniti-istopiti

P

• pendžer-prozor

R

• rastaviti se sa dušom-umrijeti
• rumeno lice-stalni epitet

S

• sirotice-siročad
• snijeg, bijeli labudovi-motiv smrti i nevinosti
• stid-od kršenja moralnih normi
• svati-svatovi
• svion-svilen

U

• uboško-sirotinjsko
• ustaviše-zaustaviti
• vjerna ljuba-stalni epitet

Ugled porodice obavezuje

Novinarka: Poznato je da ste otjerani iz svog doma pod sumnjom da ste se nečasno odnijeli prema suprug. Koliko je Vama kao ženi to bilo teško?

Hasanaginica: Naravno da je to što sam neosnovano optužena za prevaru mnogo uticalo na mene, ali najteže mi pada to što ću biti odvojena od svoje djece ali i od muža. Ipak sam imala dug i lijep brak sa Hasan-agon.

Novinarka: Vaš muž je bio ranjen u borbi, bio je udaljen od svoje porodice. Obilazile su ga majka i sestra. Šta je Vas spriječavalo u tome?

Hasanaginica: Svoga muža jako volim i nikada ga ne bih povrijedila. Iako sam izgarala od želje da ga vidim, znala sam da ima mnogo prepreka. Osjećala sam da nemam pravo da idem prije svoje svekrve. Najmlađe dijete mi je u kolijevci. A tu su bili i njegovi vojnici. Tako da mislim da je tu sudbina umiješala prste.

Novinarka: Kao majci petoro djece, koliko Vam je bilo teško da im objasnite situaciju u kojoj se nalazite?

Novinarka:

Jovana Bulatović

Hasanaginica:

Adelisa Hamzić

Fotografija:

Luka Pavličević

Hasanaginica: Moja djeca su jako razumna, znaju da nijesam u mogućnosti da se usprotivim. To nije u skladu sa mojim vaspitanjem. Potičem iz begovske porodice koja je veoma cijenjena, pa me to još više obavezuje da poštujem norme ponašanja. Uvijek su drugi odlučivali za mene. Voljela bih da mogu da promijenim tu činjenicu.

Novinarka: Znamo da su nepisani zakoni veoma moćni u svijetu u kojem živite. Ipak, kada biste bili u prilici, šta biste promijenili?

Hasanaginica: Godinama sam žrtva zastarjelih običaja i zakona. Definitivno bih

promijenila to da žene i muškarci imaju jednaka prava, da u slučaju razvoda majka ima pravo da bude sa svojom djecom, a što se tiče udaje, na to je niko ne bi mogao natjerati. Donošenje takvog zakona bi značilo ne samo bolji život po mene već i bolji život za moje kćerke, ali i sve druge žene širom svijeta.

Novinarka: Nadamo se da ćete uspjeti da se izborite za svoja prava. Želimo Vam mnogo sreće.

Hasanaginica: Hvala Vam na lijepim željama.

Hasan-aga između ljubavi i sujete

Novinarka:

Sandra Glušica

Hasan-aga:

Damian Femić

Fotografija:

Luka Pavličević

Novinarka: Hasan-aga, čime ste se rukovali kada ste otjerali svoju ženu od sebe?

Hasan-aga: Moja žena i ja smo imali lijep brak i mnogo smo se voljeli. Bio sam veoma razočaran kada nije došla da me posjeti onda kada sam bio povrijeđen. U meni su se probudile sumnje u njenu ljubav, to me je izjedalo dugo i natjeralo da je otjeram od sebe. Ja bih nju sigurno posjetio da se nalazila u nekoj teškoj situaciji. Išao bih do kraja svijeta ako treba. Ona, nažalost, za mene to nije uradila.

Novinarka: Kao jedan aga i vojnik putovali ste, vidjeli ste različite kulture i običaje. Da li ste možda očekivali od Vaše žene da zaboravi na običaje i kulturu vašeg naroda i da Vas posjeti?

Hasan-aga: Svakako da jesam. Da je ona htjela i željela da me vidi, to bi i uradila bez obzira na sve. Znam da su nam običaji i kultura pomalo zastarjeli, ali to ne znači da moramo slijepo da ih pratimo. Mislim da ljubav treba da bude iznad svega.

Novinarka: Građani Imotskog za Hasanaginicu kažu da je "dobra kada i od roda dobra". Šta Vi mislite o tome?

Hasan-aga: Ne može se poreći veličina i čast njene porodice. Hasanaginica dolazi iz časte begovske porodice. Znam da njen brat Pintorović-beg nikada ne bi dozvolio bilo kakvu sramotu, lijepo smo se slagali. Ali, preko ovoga ne mogu da pređem.

Novinarka: Kako komentarišete činjenicu da će Vaša djeca odrastati bez majke?

Hasan-aga: To, jednostavno, mora tako da bude. Ne razumijem njenu potrebu da se uda tako brzo. Moraće da se naviknu na tu činjenicu.

Novinarka: Da li ste pokušali da razgovarate sa bivšom suprugom?

Hasan-aga: Nijesam. Sve je već rečeno.

Novinarka: Zahvaljujem Vam na ovom razgovoru. Nadamo se da će se ipak naći neko rješenje za vašu situaciju.

Veliki je narod koji ima "Hasanaginicu" - rekao je pjesnik Gete, jedan od mnogih velikana koji su u drugoj polovini 18. vijeka prepjevali ovu baladu nad baladama, nakon njenog objavljivanja u dvojezičnom "Putu po Dalmaciji" italijanskog putopisca i etnografa Alberta Fortisa, 1774. godine. Prepjeve balade koja je osvojila Evropu potpisali su i Aleksandar Puškin i Adam Mickijević, a vrlo slobodna i maštovita verzija ser Valtera Skota nije objavljena. U Vukovu "Malu prostonarodnu slavenoserbsku pjesmaricu" uvrštena je "Hasanaginica" preuzeta iz Fortisove knjige.

Učenici IX2 mijenjaju čuvenu baladu.

Anđela Kovačević
Jovana Janjević
Vanja Terzić
Andrija Fatić
Alem Bešlić

Tragedija u Imotskom kraju

Vrdole, Imotska krajina, najvjerovatnije 1645. - 1648.

Juče je u Imotskoj krajini, selu Vrdole, tragično preminula bivša supruga Hasan-age Arapovića, Fatima, majka petoro djece od kojih je jedno bilo u kolijevci.

Žrtva nesrećnog slučaja, kaduna, s dušom se rastavila zbog surovih običaja, prvenstveno odluke i teških riječi njenog bivšeg muža. Do razvoda je došlo onda kada je kaduna optužena da je odbila da posjeti ranjenog Hasan-aga. On je bolovao od ljutijeh rana. Mati i sestra su ga obilazile, a vjerna ljubica nije jer je, po riječima rodbine, smatrala

da joj to ne priliči. Prinudno su je vratili u roditeljski dom. Brat, Pintorović beg, koji je živio na Klisu, udao je poslije svega nedjelju dana za uglednog imotskog kadiju.

Prošavši pored bivše kuće, zastala je na poziv svoje djece. Darivala ih je zlatom i haljinama. To je bio posljednji put da ih vidi. Sahranjena je blizu svoje kuće u Vrdolu (Zagvozd).

Ovaj tragični događaj potresao je ne samo imotski kraj, već i širu okolinu.

(Priređeno prema baladi Hasanaginica i dostupnim podacima i legendama)

Deseterac - izazov mladim generacijama

Hasanaginica

"Da moj brate, velike sramote,
Za nas i za našu kuću časnu.
Hasanaga ljutit bješe strašno,
Pa me tjera kuli niz pendžere,
Velikom mukom oдавde idem,
Siroče malo ostavih samo.
Hajde brate ako boga znadeš,
Knjigu za razvod ne vadi sada,
Nemoj mene davat ni za koga".
Kad to začu, obuze ga tuga,
I umjesto knjige oprošćenja,
Piše pismo Pintorović beže.
Brani junak svoju kuću časnu,
Brani svoju dobru kadu sestru.
I pismo stiže kod Hasan-age.
Neodlučan Hasan-aga bješe,
Molili ga svo četvoro dece,
Da im majku vrati domu svomu,
Da odgoji u bešici sinka.
Aga muči, ništa ne govori,
Pušti majku da se deci vrati.
Srećnu majku grle sa svih strana,
Pintorović begu zahvaljuju,
Što ih spasi od velike greške,
Što mu dade vremena da misli,
Jer odluka bješe nečastiva.
Kad je opet više zagri je,
Pade pred njom na koljena svoja,
moljaše on za oproštaj kadu.
Dobra kada i od roda dobra,
Prašta kada poštenijem srcem.
Srećna bješe Hasanaginica.

Novinari:

Uroš Popović
Una Samardžić
Maša Popović
Bašha Kosović

Rječnik stranih riječi i književnih termina Hasanaginica

A	• Aga- vojna titula	L	• Labudovi – Simbol nevinosti u pjesmi	• Sirotice – Hasanaginica se obraća svojoj djeci sa riječju “sirotice” jer su ostali bez majke
B	• Bešika - kolijevka (odnosi se na malo dijete)	Lj	• Ljutijeh – opasnih, ljutih (Hasan-aga boluje od ljutih rana)	• Svate – svatovi
• Bijela knjiga - pismo		M	• Mila majko – stalni epitet	• Svрати nam se, mila majko naša, da mi tebe užinati damo. (Djeca zovu svoju majku da je posljedni put vide)
• Balada – lirsko-epika pjesma u kojoj se sažimaju lirski, epski i dramski elementi		N	• Ne čekaj me u dvoru bijelomu, ni u dvoru, ni u rodu momu. (Hasan-aga izgovara ove riječi, zaplet u pjesmi, tjera asanagicu od kuće)	Š
Č	• Čoha – čoja, vrsta tkanine (turcizam)	O	• Oblazi – obilazi (slovo izostavljeno zbog deseterca)	• Šta se b'jeli u gori zelenoj? Al' je snijeg, al' su labudovi? Da je snijeg, već bi okopnio, (Slovenska antiteza) labudovi već bi poletjeli. – Odlika epskih jesama Nit' je snijeg nit' su labudovi, Nego šator age Hasan-age
Dž	• Džepe – džepove (turcizam)	P	• Pendžer – prozor (turcizam)	U
G	• Gresti – ići	• Pokrič – Hasanaginica ga stavlja preko glave da ne bi vidjela svoju djecu, jer bi poginula od tuge	V	• Uboške – sirotinjsko (Beba u kolijevci će jedino stvarno biti siročić, jer će odrasti bez majke)
H	• Hasanaga – Jedan od glavnih likova, okreće tok događaja koji dovodi do Hasanagičine smrti	S	• Stid – odlika patrijarhalnog vaspitanja, položaja žene u srednjem vijeku	• Vjerna ljub – stalni epitet
• Hasanaginica – Hasanagina žena (tragična junakinja)		• Svion – svilen	• Snijeg – motiv smrti (uvodna priča)	• Vadi joj knjigu oprostjenja, da uzimlje potpuno vjenčanje (Pintorović-beg razvodi sestru)
• Hajati – mariti (odnosi se na daidžu koji nije mario o sestrim željama)				• Vrat lomi niz pendžere – Hasanaginica je potlačala, uplašena, misleći da je Hasanaga pred kapijom
K	• Kadija – sudija (turcizam)			
• Kaduna – turska gospođa (turcizam)				

Autori:

Jelena Bulatović

Milica Jovičević

Tomo Jovović

Andrija Milačić

Ljudskost nije data nego zadata

Učenici OŠ "Maksim Gorki"

Ulica Ivana Vujoševića broj 1

81000 Podgorica

Ombudsman,

Ulica Svetlane Kane Radević broj 3

81000 Podgorica

Podgorica, 15. februar 2017.

Predmet: Molba za nesrećnu majku

Poštovani Ombudsmane, molimo Vas da nam pomognete da ispravimo nepravdu koja se dogodila u sedamnaestom vijeku. Naime, prekršena su prava jedne žene i majke, od strane njenih najbližih, muža Hasan-age i njenog brata, Pintorović-bega. Obratili smo Vam se u nadi da ćete nam pomoći da privučemo pažnju javnosti kako bi promijenili zakon, da se ovakvi tragični slučajevi ne bi više dešavali.

Hasanaginici su povrijeđena osnovna ljudska prava time što ju je aga otjerao iz kuće i uzeo joj djecu. Posebno čudi sebični i nehumani postupak bega, koji je razveo i udao za drugog čovjeka bez njenog odobrenja.

Uz molbu prilažemo dokaze njene patnje: oproštajno pismo, pokrivač koji je bila prinuđena da nosi i darove koje je poklonila svojoj sirotoj djeci.

U nadi da ćete nam pomoći da ispravimo ovu nepravdu,

Podnosioci molbe:

učenici IX-1

Matija Miranović

Sofija Kirsanov

Anastasija Boljević

Irena Kandić

Dejan Đurković

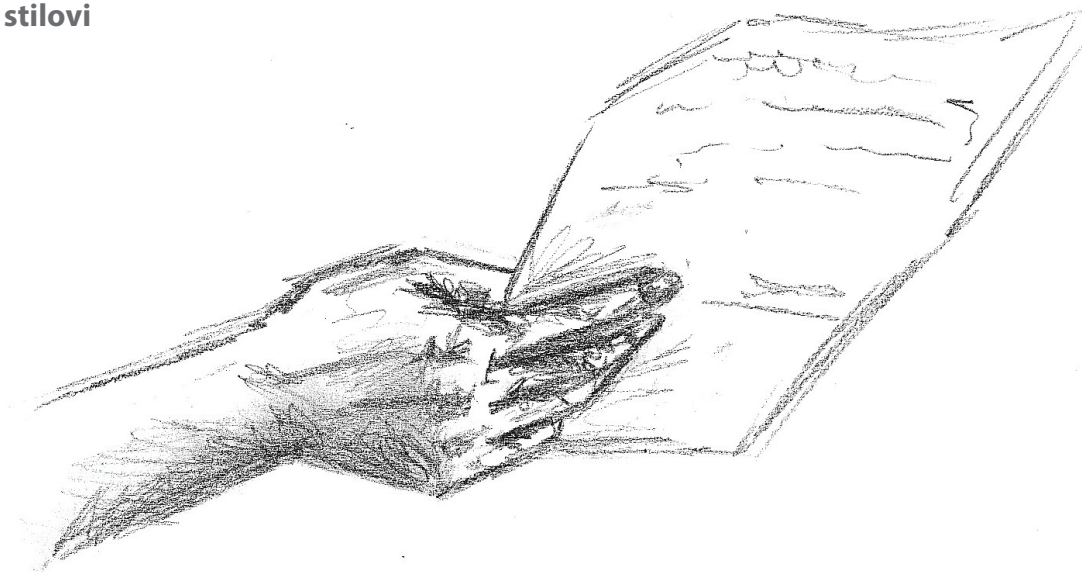

Tema: Hasanaginica

PROJEKTNI RAD

Funkcionalni stilovi

Sofija: Bilo nam je zadovoljstvo što smo se okupili oko zajedničkog projekta. Tako smo više naučili, ali i dobro se zabavili. Nastavnica nas je u svemu podržavala i savetovala kako da prevaziđemo prepreke u radu.

Andrija: Volio bih da imamo više ovakvih radionica gdje svi možemo da izrazimo naše ideje i sposobnosti.

Anđela: Ovim projektom smo pokrenuli inicijativu o pravima žena. Dokazali smo da je bitno poštovati osnovna ljudska prava i da niko ne smije biti uskraćen na taj način. Ovo je jako lijepo iskustvo koje će mi sigurno koristiti u budućnosti.

Magdalena: Ovo je bila divna prilika za razmjenu mišljenja. Trudili smo se da se potpuno prepustimo izazovima timskog rada. Najteže je, definitivno, bilo uklopiti ideje i uvažiti svako mišljenje, ali mislim da smo uspjeli u tome i da smo napravili nešto vrijedno pažnje.

Redakcija

Sofija Kirsanov, IX1 ■ Irena Kandić, IX1 ■ Anđela Kovačević, IX2 ■ Magdalena Ostojić, IX2 ■ Maja Vuksanović, IX4 ■ Lana Tabaš, IX4

Koordinator u radu

Lidija Banović, prof

Ilustracija

Irena Kandić, IX1

Izdavač

OŠ "Maksim Gorki"

Dizajn & DTP

Vasko Vanja Nikolic

Štampa

Tiraž

100 primjeraka